

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	1-й
Кафедра	Графіка	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	3-4

ЗАГАЛЬНИЙ КУРС КОМПОЗИЦІЇ

Семестр 3 (1 вересня – 14 грудня 2023 р.)

Викладач Педченко Дмитро Анатолійович
E-mail pedchenkodmytro27@gmail.com
Заняття За розкладом

Консультації

Адреса 61002, Харків, вул. Мистецтв, 8.
Телефон 057 706-03-50 кафедра графіки

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем у стінах академії відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є листування як електронною поштою, так і за допомогою месенджера Telegram (050-84-66-319). У разі необхідності додаткової консультації, ескізи робіт студентів можуть бути надіслані на пошту викладача та в Telegram.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Загальний курс композиції» на другому курсі є певний обсяг знань з фундаментальних дисциплін таких як: «Рисунок», «Робота в матеріалі», «Кольорознавство».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні матеріали

1. Юрченко О.О. Графіка, загальний курс композиції (практичні завдання) Харків : ХДАДМ, 2010. 63с.
2. Візуальний методичний матеріал (курсіві роботи студентів) з методичного фонду кафедри.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Для опанування дисципліною студентам необхідно мати наступні матеріали папір або альбом для малювання, простий олівець, туш, сталеві пір'я, пензлі, гуаш, акварель, кольорові олівці, м'який матеріал (вугілля, сангіна, сепія, соус, пастель).

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Загальний курс композиції» дати студентам необхідні теоретичні знання з основ композиції та практичні навички роботи з графічною композицією, уміння застосовувати образотворчі засоби та володіння графічною мовою.

Головною задачею 2 курсу (III семестр) є теоретичне та практичне вивчення законів побудови графічного твору, опанування графічною мовою й образотворчими засобами графіки.

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з основними законами побудови графічного твору, графічною мовою, матеріалами та інструментами.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- методику роботи над завданням;
- матеріали та інструменти для виконання завдань;
- специфіку графічного малюнку;
- методику збору підготовчого матеріалу;
- методи побудови графічного твору;
- образотворчі засоби композиції;

уміти:

- застосовувати образотворчі засоби композиції;
- використовувати графічні матеріали для втілення авторського задуму;
- виконувати малюнки з природи для вправ та завдань за темами;
- творчо підходити до розробки вправ та завдань;
- виконувати ескізи композицій.

мати навички:

- малювати з природи для збору підготовчого матеріалу за темою;
- працювати графічними інструментами та матеріалами;
- працювати з комп'ютером та необхідним програмним забезпеченням;
- оформлення робіт та організації експозиції.

Дисципліна покриває такі компетентності:

- (ЗК)05. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- (ЗК)06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- (ЗК)08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- (ЗК)09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- (ЗК)11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- (СК)01. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
- (СК)05. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- (СК)07. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.
- (СК)09. Здатність використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- (СК)12. Здатність презентувати художні твори у вітчизняному та міжнародному контекстах.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Навчальним планом підготовки бакалаврів на викладання дисципліни «Загальний курс композиції» передбачено у 1-4 семестрах 22 кредити ECTS (660 годин), з них: лекції – 32 години, практичні заняття – 298 годин, самостійна робота – 330 годин.

3 СЕМЕСТР 5, 6 МОДУЛІ містять 3 теми:

Тема 8. Створення образу в графічній композиції.

Тема 9. Ескіз композиції «Ти і Я».

Тема 10. Ескіз композиції «Метаморфози».

В ході роботи поділяються такі етапи:

- виконання вправ за темою;
- виконання завдань за темою;
- виконання ескізу композиції за темою;

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення лекційних занять. Практичні заняття здійснюються у вигляді практичної роботи над розробкою ескізів за темою. Самостійна робота студентів спрямована на збір необхідної інформації та завершення практичних завдань за зазначеною тематикою.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Передбачено *рубіжні етапи контролю* у формі поточних переглядів ескізів, процесу роботи та виконаних завдань. *Підсумковий контроль* засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 5	Тема 8. Етап 1	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 20
	Тема 9. Етап 2	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 5		Перегляд робіт	0–40
М 6	Тема 10. Етап 3	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 50
	Оформлення експозиції		0-10
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 6		Перегляд робіт	0–60
<i>Загальна кількість балів за семестр</i>		<i>Екзаменаційний перегляд</i>	0–100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Критерії оцінки знань та умінь студентів
з дисципліни «Загальний курс композиції»**

- 90–100 балів** («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів **1–3 місце**) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.
- 82–89 балів** («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
- 75–81 балів** («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.
- 64–74 балів** («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).
- 60–63 балів** («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
- 35–59 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна Perezдача.
- 1–34 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевірками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни «Загальний курс композиції» розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх ескізах, авторських концепціях тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено плагіат, то робота скасовується та переробляється.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

М

РОЗКЛАД КУРСУ для студентів Г22-1, Г22-2, Г22-3.

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1.	8	лекція	Художній образ в графічній композиції та засоби його втілення.	5		
2.	8	Лекція та практичні	Оголошення завдання графічна композиція «Метаморфози», «ТИ і Я»	3+2	Поточний перегляд	
3.	9	практичні	Збір натурального матеріалу, формування художньої ідеї	5	Поточний перегляд	
4.	9	практичні	Збір натурального матеріалу, розробка авторської концепції	5	Поточний перегляд	
5.	9	практичні	Пошук графічної побудови та мови	5	Поточний перегляд	
6.	9	практичні	Виконання ескізів	5	Поточний перегляд	
7.	9	практичні	Виконання ескізів	5	Поточний перегляд	

8.	9	практичні	Виконання графічної композиції «Ти і Я»	5	Модульний перегляд	
9.	10	практичні	Збір натурального матеріалу, формування художньої ідеї	5	Поточний перегляд	
10.	10	практичні	Збір натурального матеріалу, формування художньої ідеї	5	Поточний перегляд	
11.	10	практичні	Розробка авторської концепції рішення теми	5	Поточний перегляд	
12.	10	практичні	Пошук образотворчих засобів рішення теми	5	Поточний перегляд	
13.	10	практичні	Робота над ескізами	5	Поточний перегляд	
14.	10	практичні	Виконання графічної композиції «Ти і Я» Виконання графічної композиції «Метаморфози»	5	Поточний перегляд	
15.	8,9, 10	практичні	Оформлення експозиції	5	Поточний перегляд	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література.

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М.: Прогресс, 1974. 390 с.
2. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут/П.А. Белецкий. – Л.:Искусство, 1985. – 238 с.
3. Белічко Ю. Георгій В'ячеславович Якутович/Ю.Белічко. – К.:Мистецтво, 1968. – 87 с.
4. Йоханнес Иттен Искусство цвета / Йоханнес Иттен. –.: Д. Аронов, 2001. – 95 с.
5. Йоханнес Иттен Искусство формы / Йоханнес Иттен. –.: Д. Аронов, 2001. – 138 с.
6. Кандинский В. Точка и линия на плоскости. Л.: Ленинград, 1989. 117 с.
7. Кандинский В. О духовном в искусстве. Л.: Ленинград, 1989. 216 с.
8. Касіян В. І. Мистецтво графіки / В. І. Касіян. – К.: Держвидав, 1960.
9. Кибрик Е. А. К вопросу о композиции / Е. А. Кибрик. – М., 1959.
10. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття/К.:Грані-Т, 2006, - 240 с.
11. Малевич К. Черный квадрат. Сборник. Берлин: Директ- Медиа, 2016. 258 с.
12. Пидоу Д., Геометрия и искусство, М. Наука, 1979.
13. Фаворский В.А. Литературно-теоретическое наследие. М.: Советский художник, 1988. 588 с.
14. Фаворский В. А. Об искусстве, о книге, о гравюре. –М.,1986. урченко Ю.Я.
15. Яців Р.М. Львівська графіка/– К.:Наукова думка, 1992. – 119 с.
16. Bruno Munari. Square Circle Triangle: Princeton Architectural Press, 2015. 287 p.
17. Gottfried Bammes. The Artist's guide to human anatomy. Dover Publications, Inc. New York, 2004. 143 p.
18. Gottfried Bammes. The Artist's guide to animal anatomy. Dover Publications, Inc. New York, 2004. 143 p.
19. Gottfried Bammes. Die Gestalt des Menschen. Dover Publications, Inc. New York, 2011. 513 p.
20. Hopkins J. Basic Fashion Design Fashion Drawing / John Hopkins. – Switzerland.: AVA Publishing SA, 2010. – 178 с

Допоміжна література.

1. Лещинский А. А. Основы графики: Учеб. пособие / А. А. Лещинский. – Гродно.: ГрГУ, 2003. – 194 с.
2. Чернышев О. В. Формальная композиция. Творческий практикум. – Мн.: Харвест, 1999. – 312 с.